

THEATRUM

STRATEEGIA AASTATEKS 2026-2028

MISSIOON

- teatrivaldkonda süvitsi hõlmava analüüsi ja otsingute läbi leida tänapäevasele vaatajale arusaadavaid vahendeid ja mängulisi kujundeid, vahendamaks klassikalise ja kaasaegse dramaturgia märgilisi teoseid ja neis sisalduvaid väärtusi
- süveneda dramaturgiliste ja teiste tekstide kaudu erinevate ajastute vaimu-, mõtte- ja tundemaailma, kandmaks neis sisalduvaid vaimseid väärtusi edasi lisaks teatrilavastustele ka haridus- ja kultuuritegevuses
- tundma õppida, loovalt arendada ja edasi anda õhtumaade varajase teatri traditsiooni, sidudes seda väärtusliku ja mõistetavaga kogu maailma teatritraditsioonis, esile tuues kultuuridevahelisi süvaseoseid
- osaleda endise Tallinna Püha Katariina kloostri hoonetekompleksis tegutseva kultuurikeskuse töö kavandamises ja elluviimises, austades seejuures kvartali kunagiste asutajate – dominiiklaste – vaimset pärandit

Theatrum missioon tugineb kindlatele väärtustele, mis väljenduvad repertuaari valikus ja tegevuses. Nendest lähtuvalt austame iga inimese õigust oma tõekspidamistele ning asutuste ja organisatsioonide missioone ja väärtusi. Omalt poolt püüame luua ruumi nende kohtumiseks.

VISIOON

Theatrum on ühiskonnas tuntud ja hea mainega teater, kus toimub regulaarne lavastuste ettevalmistamine, etendus-, õppe- ja kultuuritegevus. Theatrumi on koht, mis annab lootust ja jõudu; kus armastatakse dialoogi, kus üksteist kuulatakse ja püütakse mõista.

Theatrum on osa vanalinna Ladina kvartali südames asuvast hästi toimivast kultuurikeskusest endise dominiiklaste kloostri hoonetekompleksis, kus partnerite koostöö toimub kavakindlalt. Theatrum mängib olulist rolli noore publiku järelkasvus koostöö kaudu VHK teatrikooli ja teiste lähikonnas asuvate koolide ning järjepideva haridusprogrammi kaudu ka teiste pealinna ja selle ümbruse koolidega.

Theatrum on aktiivne osaline rahvusvahelises teatrielus, tuues Eestisse austatud näitekirjanikke, teatrikunstnikke jt, osaledes siin toimuvate festivalide korraldamises ning viies enda etendusi jm sündmusi publiku ette teistes riikides.

Theatrumi pakub suuremale hulgale publikule mitmekesisemaid etendusi tänu sellele, et kasutab lisaks oma saalile hiliskevadest sügiseni oma lavastuste väljatoomiseks P.Siena Katariina kirikut ja dominiiklaste kloostri hoovi.

Organisatsioonina on Theatrum hea tööandja ja koostööpartner, kus valitseb rahulik ja hoidev tööõhkkond, igaüks teab oma tööd, kuidas see panustab sujuvasse koostöömise ja teatri missiooni ellu viimisesse ning töö keskkond ja ressursid on korraldatud seda kõike toetama.

VÄÄRTUSED

- Voldemar Panso rajatud eesti teatrikooli järjepidevuse kandja ja edasiandja
- Keskkond, mis võimaldab ja soodustab loomingulist ning vaimset eneseteostust ja arengut – nii üksikisiku, loomingulise kollektiivi kui teatrikunstilise resultaadina ühiskonna tasandil.
- Ühiseid humanistlikke väärtusi kandvad mõttekaaslased – inimesed, kes on sarnastele otsingutele vabalt avatud. Võimalus loominguprotsessis aktsepteerida ja järgida kristlikku inspiratsiooni.

MIKS ME TÖÖTAME THEATRUMIS

See on võimalus

- teha tööd, mis annab ja kannab edasi hingerahu
- oma loomingulisi mõtteid realiseerida ja edastada
- kanda oma töö kaudu olulisi väärtusi

PÕHIPRINTSIIBID

- austus Looja ja inimese vastu, loomingu vastu
- suunatus tõeotsingutele
- tunnetuslik – kristliku maailmapildi ja kristlike väärtuste tundmaõppimine loometegevuse kaudu
- arenemine armastuses
- kunsti ja elu kooskõla
- ausus, väärikus, avatus
- suunatus isiklikule ja ühisele loomingulisele arengule
- nõudlikkus, distsipliin
- avatus inspiratsioonile

Lembit Peterson: "Tahame jätkata dominiiklaste kloostri areaali vaimsusega seostuvat haridus- ja kultuuritegevust. Hoida seda inspireerivat keskkonda kui eri põlvkondade loomingulise kultuurilise ühistevõime paika. Paik, mis loob erilised tingimused meie igapäevase eluga lahutamatu seotud vaimse elu põhiväärtustesse süvenemiseks ja nende edasiandmiseks. Et rahu, harmoonia ja rõõmu seisund oleks selles paigas selgelt tuntav ja valdav. Ja saaks siit meie ühise kaudu kanduda ühiskonda laiemalt. Paik, kust inimesed saaksid siin tehtava kaudu ammutada usku ja lootust, armastust ja elujõudu. "

HETKEOLUKORD

PÕHIANDMETE ÜLEVAADE

2023. aasta lõpus asusid nõukogu ja juhatus püsikulude vähendamiseks ja teatri pikaajalise majandusliku toimetuleku tagamiseks korrastama struktuure. See protsess jätkus ka 2024.aastal. Uuendatud on arengukava, struktuur ja protseduurid. Nõukogu tegevust toetavad eksperdid finantsmajanduse ja juriidika vallas. Suures plaanis saame tõdeda, et 2023.aasta lõpuks oli Theatrumi olukord kriitiline - rahaliselt olime miinuses ning sellest tulenevalt kasvasid inimestes pingeid ja ebakindlus. 2024. aastal latusime finantseerimise ja organisatsiooni toimimise mõttes uue vundamendi. Aasta lõpetasime väikese kasumiga. 2025.aastal oleme jätkanud eelduste loomist selleks, et Theatrum saaks jätkata oma visiooni poole liikumist tasakaalukal, hästi läbimõeldud ja järjepideval viisil.

Theatrumi trupis on 2025. aastal 10 koosseisulist näitlejat osakoormusega 0,15-0,30. Arvestuslikult täistööajale taandatuna on näitlejate töökohti praegu ainult 6,4. 2025. aastal osales Theatrumi lavastustes lisaks oma trupi näitlejatele kümneid külalisnäitlejaid (sh VHK teatrikooli õpilased ja

vilistlased ning EMTA XXX lennu vilistlased). Lisaks trupile on töölepingulisi töötajaid 10, neist 4 osalise koormusega sh kuulub Theatrumi struktuuri ka teatrikohvik Ait.

2024. aastal jõudis lavale viis uuslavastust. Ette valmistati kaks uuslavastust, mille esietendused olid 2025. aasta kevadel. 2026. aastaks on kavandatud kuus uuslavastust. See kinnitab, et Theatrum on suutnud kohaneda eri põhjustel tekkinud majanduslike väljakutsetega. Täna on Theatrumi tegevuseks vajalikud töökohad täidetud ainult miinimumi ulatuses ning juhatuse liikmed on enda kanda võtnud erinevaid lisarolle (turundus, produtsent, trupijuht, personal, sündmused). Trupi liikmed ja teised kolleegid on oma teatrile pühendunud. Ka nemad kannavad lisarolle ja osa tööd tehakse vabatahtlikena. Pikalt see niimoodi muidugi kesta ei saa. Samas on hea meel tõdeda, et oleme säilitanud ja arendanud oma põhitegevust – nii uuslavastuste väljatoomist kui ka mängukavas juba olevate etenduste mängimist.

2024.aastal andis Theatrum 91 etendust, mida külastas kokku 11530 vaatajat. Lisaks etendustele toimuvad Theatrumis luule- ja proosaõhtud, loengud, raamatute esitlused, näitused, kontserdid. Oma 35.sünnipäeva tähistas Theatrumi saalis Eesti Harrastusteatri liit. Koostöö jätkus Vanalinnas Hariduskollegiumi ja selle teatrikooliga, kes on teinud oma diplomilavastusi juba väga palju aastaid koostöös Theatrumiga, samuti on Theatrumi majas toimunud teatriõppe arvestused ja eksamid, teatrilaulude kontserdid jm. Endiselt on meie partneriteks Püha Miikaeli Kool; Prantsuse, Poola, Hispaania ja Malta Ordu Suursaatkonnad Eestis, Birgitta festival, HeadRead festival, Tallinna linn ja Vanalinnapäevade festival jpt.

2023. aasta tulude suurus oli 936 872 eurot, sh omatulu 420 130 eurot, KULKA toetused 22 940 ning annetused eraisikutelt või ettevõtetelt 139 000 eurot. 2024. aasta tulude suurus oli 959 196 eurot, millest omatulu 388 546 (Aida tulu vähenes), lisaks KULKA toetused 12 500 ning annetused eraisikutelt ja ettevõtetelt 107 872. Aasta lõpetasime peale mitut aastat kasumiga. Sellest osa kulus varasemast ajast kulude katmiseks. Raha kontol oli aasta lõpus 32 000 eurot. Suuremaid investeeringuid 2017.aastaks täielikult renoveeritud hoone veel vajanud ei ole.

Piletitulu 2023. ja 2024. aastal oli sama (vastavalt 195 139 ja 193 129 eurot). 2022. ja 2023. aastal kasvasid kõigi ettevõtete, nii ka Theatrumi personali- ja halduskulud märkimisväärselt. Nii jõudis teatri toimetulek 2023. aastal kriitilisse seisusse. 2024. aastal oli tõsiseks väljakutseks kulude kärpimine 35%. Nii nõukogu kui juhatuse pühendas palju energiat toetajate leidmisele ning oleme väga tänulikud, et lisaks riigile on nii Postimees Grupp kui Tallinna linn pidanud Theatrumi tegevuse jätkumist oluliseks ja meid rahaliselt toetanud. Postimees Grupiga on kokkulepe, et kolm aastat kestnud koostööle antakse hinnang ja selle jätkumise üle arutatakse käesoleva aasta sügise alguses.

Pingelise eelarve tingimustes oleme sunnitud olnud vähendama etenduste arvu (sel aastal planeeritud 76-80), tõstes samal ajal ühe saali tulu. Meie 128-kohalises saalis on see 2100 pealt 2023. aastal tänaseks tõusnud 2495 euron. Pileti hinda palju tõsta ei saa, sest publiku ostujõud on piiratud. Kahjuks ei saanud Katariina kirik 2025.aastaks kasutusluba, kuna renoveerimine pole lõpetatud. Loodame järgmisel aastal seal mängima hakata. Teine saal tähendab muidugi ka lisakulusid ning seda ei saa kasutada aasta ringi, ent võimaluse rohkem publikut vastu võtta ja seeläbi omatulu kasvatada annaks see hoolikalt majandamisel siiski. Etenduste väiksem arv ja saali suurus seavad piirid publiku arvu kasvule kuni teise saali kasutuselevõtmiseni.

2024. aasta lõpus andsime välja Theatrumi sõprade klubi esimesed liikmetunnistused. Selle aasta esimeses pooles lisandusid mõned uued liikmed. 10.septembril korraldame tänutuluõhtu, mille kaudu planeerime lisaks selle õhtu tulule tuua olulist lisa ka sõprade klubisse. Püsiva tulubaasi loomine erasponsoritelt võtab aega kolm- neli aastat.

Theatrum asutati 8. detsembril 1994. aastal Eesti Humanitaarinstituudi teatriõppetooli üliõpilaste ja õppejõudude (Lembit Peterson, Juhan Viiding) ning Vanalinnas Hariduskollegiumi teatriprogrammis osalejate poolt. Oleme väikesest stuudioteatrist tänaseks kasvanud Eesti teatrimaastikul oma tunnustatud koha leidnud repertuaariteatriks, mille eripäraks on selgelt sõnastatud vaimsed väärtused, pühendumine süsteemsele haridustegevusele ja avatud kultuurikeskus ajaloolises vanalinnas, kus lisaks teatrile saab osa kunstist, muusikast ja muust. Olulist rolli selles arengus mängis oma maja valmimine 2017.aastal. 2024.aastal tähistas Theatrum oma asutamise 30.juubelit.

MEIE TUGEVUSED

- võimekad, kogemuste ja oskustega inimesed
- lavastuste kunstiline kvaliteet, nende loominguline areng etenduste käigus
- eripära
- oma vaatajaskonna olemasolu – Theatrumi lavastustest, materjalivalikutest, lavastajatest, näitlejatest jne huvitatud inimesed
- vaatajaskonna laienemine, Tallinna gümnaasiumide õpilaste toomine teatrisse haridusprogrammi kaudu
- tehniline ja loominguline koostöö teiste teatritega ja festivalidega
- koostöö VHK teatrikooliga – töö noortega on inspireeriv kõigile, toob uut vaatajaskonda
- kujundus (kunstiliselt kõrgel tasemel)
- finantskorraldus ja juhtimine (ressursside optimaalne kasutus, juhatuse liikmete pädevuste laiendamine, nõukogu laiendamine ekspertidega)
- turunduse professionaalne korraldus (strateegia, töökava, personal)

MEIE NÕRKUSED

- loomingulise ja tehnilise koosseisu osaline kattumine (ülekoormus, ebaühtlane jagunemine), sellest tulenevalt inimeste loomingulise arengu ja eneseteostuse takistus
- töötajate vähesus ja töötasude väiksus (tugiprotsessid sõltuvad mitte koosseisuliste töötajate saadavusest, juhatuse liikmed peavad katma puuduvaid töötajaid, töötajaid on sunnitud leidma tööd mujal)
- eelarve ebapiisav maht ning reservi puudumine riskide maandamiseks ja loomingulise vabaduse tagamiseks

KESKKONNA VÕIMALUSED

- mõttekaaslaste ja sarnaste väärtushinnangutega inimeste hulk ühiskonnas
- ebakindluse ja segaduse kasv suurendab huvi ja vajadust stabiilsuse ja lootust andvate sõnumite järele kasvatades Theatrumi publiku arvu
- oma ruumide ja Ladina kvartali (endine dominiiklaste kvartal ja VHK) hoonete olemasolu, võimalus neid kasutada
- tihe koostöö linnaga Katariina kiriku kasutamiseks – inspireeriv keskkond, mahutavus, asukoht
- Ladina kvartali koostööst tekkiv sünergia ja uued ideed

KESKKONNA OHUD

- ühiskondlik arusaam kultuuri, hariduse ja teaduse kohast ja väärtusest ning sellega seoses rahalise toetuse piiratus
- digivahendite ulatusliku kasutamise tagajärjel tekkinud keskendumisvõime vähenemine, mille tulemusena nõuab pika teksti lugemine, etenduse või kontserdi jälgimine järjest suuremat pingutust

EESMÄRGID JA TEGEVUSED

Eesmärk 1: Theatrum on ühiskonnas tuntud mõtlema paneva helge teatri mainega teater ning Theatrumi vaatajaskond ja noorte teatrihuviliste arv üldiselt on suurenenud

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

- publiku Theatrumisse jõudmise teekonnad (küsitluste alusel)
- hinnang Theatrumi etendustele (küsitluse alusel)
- vaatajate hulk
- etenduste hulk
- etenduste jm sündmuste hulk väljaspool Theatrumi hoonet (festivalid, teised teatrihooned,

Katariina kirik, Tallinna raekoda, Eestimaa mõisad jt etendustegevuseks sobivad paigad) on suurenenud

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- haridusprogrammi süsteemne elluviimine
- turundusstrateegia elluviimine
- koostöö arendamine Tallinna linnaga ja Ladina kvartali koostöökogu tegevuse algatamine Katariina kiriku kasutamiseks
- koostöö erinevate festivalidega

Eesmärgi saavutamiseks kavandatavad uued algatused:

- haridusprogrammi koordinaatori tööle rakendamine
- regulaarne publiku küsitluste korraldamine
- koostööprojektid teiste teatritega, nt Tallinna Linnateater ja Noorsooteater

Eesmärk 2: Theatrum osaleb rahvusvahelises teatrielus

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

- toimunud etendus, k.a. koostöös teiste teatritega
- toimunud meistriklass/ kursus vmt
- toimunud kohtumine, sõlmitud kokkulepe

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- kontaktid partneritega (e-kirjad, kohtumised)
- projekti ettevalmistamine ja läbiviimine, rahastuse taotlemine

Eesmärgi saavutamiseks kavandatavad uued algatused:

- rahvusvahelise koostöö koordinaatori tööle rakendamine

Eesmärk 3: Theatrum on igal tasandil ja igas valdkonnas professionaalselt ja kulutõhusalt toimiv järjepidevalt tegutsev etendusasutus, kus töötamist ja kellega koos töötamist hinnatakse kõrgelt

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

- toimiv organisatsioon selgete protseduuride ja ametikirjeldustega
- iga töötaja tunneb oma tööd ning tunnetab oma panust organisatsioonis kui tervikus
- hästi toimiv sisekommunikatsiooni süsteem
- toimiv arenguvestluste süsteem
- tasakaalus eelarve
- kolleegide ja partnerite positiivne tagasiside
- tugev ja motiveeritud trupp
- tihe koostöö teiste teatrite ja vabakutseliste näitlejatega ja teiste valdkonna spetsialistidega

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- puuduvate funktsioonide/rollide kaardistamine ning nende täitjate leidmine (eelkõige lisarolli kaudu arenguvõimaluse pakkumine tänastele kolleegidele)
- regulaarselt toimivad protsessid k.a. finantsjuhtimine ja personalitöö
- koostöö teiste teatrite ja näitlejatega
- Sõprade klubi liikmeskonna kasvatamine

Eesmärgi saavutamiseks kavandatud uued algatused:

- Olemasolevate vahendite jt ressurssude analüüs lisatuluallikate leidmiseks (tehnikarent, teenuste valik Aidas)
- Theatrumi hoone ruumide efektiivsema kasutamise planeerimine (sh ruumide laiem väljapakkumine ürituste korraldamiseks, kahjustamata põhi- ehk etendustegevust), et saadava täiendava omatuluga maandada finantseerimise riske

- Seminarid produtsentidele iga lavastuse omatulu suurendamiseks

AASTANE TEGEVUSKAVA (VT LISA 1A)

KESKKONNAMÕJU JA LIGIPÄÄSETAVUSE RAKENDAMISE TEGEVUSKAVA 2026

Keskkonnamõju aspekte, mida hinnata, on erinevaid.

Theatrumi puhul tuleks välja tuua **mõju füüsilisele keskkonnale**, kus me asume. Tallinna vanalinn on UNESCO maailmapärandi nimistus. Me asume 13.sajandil rajatud dominiiklaste kloostri kinnistul ning peame seda silmas oma igapäevases tegevused. Teatri hoone renoveeriti kõiki muinsuskaitse nõudeid silmas pidades. Nüüd on meie ülesandeks sellega heaperemehelikult ringi käia. Keskkonna osaks on ka valgus ja heli. Ka nende sobivusega peame me oma tegevuses arvestama ning püüame hoiduda kummaski vallas segava müra tekitamisest.

Meie tegevuse **mõjust väliskeskkonnale** ehk nn ökoloogilisest jalajäljest rääkides võib lugeda Theatrumi keskkonnamõju väliskeskkonnale väheseks.

- Theatrumi hoone Tallinna vanalinnas asub tavatranspordile suletud piirkonnas ning meie endi transpordikasutus seondub vaid mõned korrad kuus lavatööde kaubiku ja igapäevaselt kohvikut teenindavate sõidukite sõidus hoone juurde.
- Theatrumi hoone ise on renoveeritud keskkonnasõbralikkust silmas pidades. Tõsi on siiski see, et Theatrumi küte ja elekter tuleb üldvõrkudest, st et meil ei ole autonoomset süsteemi nt päikeseenergia vms kasutamiseks. Tallinna linn jagas 2024. aasta alguses oma plaani hakata paigaldama vanalinnas trasse hoonete ühendamiseks kaugkütte võrguga. Veel ei ole teada, millal need tööd Vene tänavale jõuavad, et saaksime praegu on hoones oleva gaasiküte asendada kaugküttega..
- Theatrumi (sh kohviku) jäätmekäitlus toimub üldises korras, st jäätmete sorteerimise nõudeid silmas pidades. Jäätmed koguti kuni 2023.a suveni Katariina kiriku esisele platsile viiva küljeukse kõrvale väliskonteinerisse, kuid nüüd oleme sealt konteineri likvideerinud ning viime jäätmed Vanalinna Hariduskolleegiumi prügikonteineritesse (asub paarsada meetrit eemal), kellega oleme loonud ühise jäätmete liigiti kogumise võimaluse.
- Theatrumi etendustegevuses on väga palju taaskasutust – lavastustes leiavad tihti uuesti kasutamist juba varasemates lavastustes kasutatud kostüümid ja materjalid.
- Theatrumi prožektorite väljavahetamine seisab ees, sarnaselt ka teistele teatritele.

Tegevused:

- Tallinn alustas kaugkütte trasside toomiste vanalinna. 2026. aastal renoveeritakse Apteegi tänav. Planeerime selle projekti kulgemisel silma peal hoida ning Vene tänavani jõudmisel ka kaugküttega liituda.
- Valgustite kohandamine LED-pirnide kasutamiseks.

Vastutajad: juhatuse liige, haldusjuht

Ligipääsetavuse tegevuskava seisukohalt on olulised:

I. Ligipääs Theatrumi hoonele (Tallinn, Vene 14)

Theatrumi hoone asub vanalinna tsoonis, mis on mootorsõidukite liiklusele piiratud (kellaajaliselt on võimalik sisse sõita kauba laadimiseks, kuid muude mootorsõidukite liikumine ei ole lubatud). Olgugi et nt puuetega inimestele võimaldavad kehtivad reeglid sõita ka hoonele lähemale, on siiski vanalinna munakivitänavad ja äärekivid päris oluliseks takistuseks näiteks ratastoolis liikujatele. See komplitseerib ka väljastpoolt ligipääsu Theatrumi hoonele.

Hoonel on avalikkusele avatud kaks välisust (kolmas uks on personalile ja neljas suundub dominiiklaste kloostri ristikäiku). Nendest liikumispuudega inimeste jaoks on kasutatav üks uks, mis avaneb kõnnitee tasapinnal.

Tegevused:

- 2023. ja 2024. aastal on koos Vanalinna Seltsi ja Vene tänaval asuvate koolide esindajatega mitu korda tõstatatud Vene tänav ühetasandiliseks tegemist (sarnaselt Harju ja Viru tänavaga), et tööde järjekorras on ees Pika ja Apteegi tänav rekonstrueerimine. 2025. aastal erilist läbimurret selles osas ei saavutatud.

Vastutaja: juhatuse liige

II. Ligipääs Theatrumi hoonetes olevatele ruumidele, et saada osa etendus- ja kontserttegevusest

Theatrumi hoone Vene t poolsest välisuksest on I korrusel kohvikuleteni jõudmiseks kaldtee, st et kõigil on võimalik osa saada I korrusel toimuvatest üritustest ning süüa Theatrumi kohvikus. Hoone teistele korrustele jõudmiseks on lift, millesse mahub ka ratastoolis inimene koos saatjaga. Selle liftiga on võimalik jõuda ka II korrusel asuvasse teatrisaali ning seda võimalust on (mitte küll väga tihti) ka kasutatud.

Seega võib üldiselt teha järelduse, et pärast 2017/18 toimunud remonti, mille käigus juba ka arvestati puuetega inimeste liikumisega hoonetes, on vajalikele aspektidele tähelepanu pööratud. Seniajani ei ole keegi veel puudustele tähelepanu juhtinud.

Tegevused:

- Sisekoolitused personalile liikumispuudega külastajate märkamiseks ning neile abi osutamiseks saali pääsemisel ja muus vajalikus. Sihtgrupp: administraator, riietehoiu töötajad, etenduse abilised, kohviku letitöötajad.